

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**EDUCACIÓ INTERCULTURAL I
ATENCIÓ A LA DIVERSITAT**

Coordinació: LLEVOT CALVET, NURIA

Any acadèmic 2022-23

Informació general de l'assignatura

Denominació	EDUCACIÓ INTERCULTURAL I ATENCIÓ A LA DIVERSITAT			
Codi	14457			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Màster Universitari en Psicopedagogia	1	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	5			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	2.5	2.5	
	Nombre de grups	1	1	
Coordinació	LLEVOT CALVET, NURIA			
Departament/s	PEDAGOGIA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	PRAULA 3,5 equivalents a docència del professorat i del treball en l'aula, presencial. TEORIA 1,5 equivalents a treball pràctic, dins i fora de l'aula			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català Hi haurà algun seminari teòric pràctic en castellà			
Distribució de crèdits	L'assignatura té un total de 5 crèdits per l'alumnat. Una part consistent en el seguiment de les classes, presencials, impartides pel professorat. La resta es basarà en un treball autònom de l'estudiant per aprofundir en la part teòrica i realitzar pràctiques per consolidar el coneixement.			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
BERNAD CAVERO, OLGA	olga.bernad@udl.cat	2,5	
LLEVOT CALVET, NURIA	nuria.llevot@udl.cat	2,5	Despatx 2.22 de la FEPTS Per les tutories millor concertar cita.

Informació complementària de l'assignatura

Mòdul 1. Especialitat Orientació Psicopedagògica a Secundària.

Objectius acadèmics de l'assignatura

- . Identificar barreres i facilitadors d'una educació inclusiva al centre educatiu que influeixen sobre el desenvolupament i l'educació de l'alumnat.
- . Dissenyar i posar en pràctica innovacions organitzatives i metodològiques en els centres d'educació secundària.
- . Desenvolupar i aplicar metodologies pedagògiques de caràcter actiu, adaptades a les necessitats i la diversitat cultural dels i les estudiants.
- . Afavorir l'atenció a la diversitat i la igualtat d'oportunitats en la planificació d'accions educatives específiques i en l'assessorament i orientació als professionals de l'educació.
- . Generar noves idees i identificar oportunitats per al desenvolupament de projectes i estratègies específiques d'atenció a la diversitat.
- . Dissenyar i posar en marxa mesures d'atenció a la diversitat que garanteixin la presència, participació i aprenentatge de tot l'alumnat.
- . Dissenyar i aplicar estratègies per afavorir la participació i implicació de les famílies, i especialment les d'origen culturalment divers.
- . Desenvolupar i aplicar tècniques de mediació per a la gestió de conflictes per tal de millorar el clima de convivència en els centres d'educació secundària.
- . Saber seleccionar i utilitzar recursos tecnològics amb finalitats inclusives.

Competències

Competències Específiques:

CE1. Diagnosticar i avaluar les necessitats educatives de les persones, grups i organitzacions a partir de diferents metodologies, instruments i tècniques, considerant les singularitats del context en què es dona l'activitat.

CE2. Assessorar i orientar als professionals de l'educació, així com els agents socioeducatius, en l'organització, el disseny, la implementació i l'avaluació de processos i experiències d'ensenyament-aprenentatge, facilitant l'atenció a la diversitat i afavorint la igualtat d'oportunitats.

CE4. Dissenyar, implementar i avaluar programes, projectes... per donar resposta a les necessitats de les persones, organitzacions i/o col·lectius específics.

CE6. Analitzar, interpretar i actuar de manera coherent amb les polítiques educatives derivades d'un context social dinàmic i en contínua evolució.

CE7. Motivar per a la innovació en la intervenció social i educativa, tenint en compte els resultats de la recerca en diferents àmbits.

Competències Generals:

CG1. Integrar els coneixements i avenços de la psicopedagogia en la seva actuació professional, amb actitud reflexiva i crítica, prenent decisions a partir d'un anàlisi dels problemes, integrant coneixements i enfrontant-se a la complexitat derivada d'una informació incompleta.

CG3. Prendre consciència de les creences i estereotips sobre la pròpia cultura i altres cultures o grups i de les seves implicacions sobre l'actuació professional, respectant les diferències individuals, socials i culturals.

CG5. Gestionar problemes en entorn nou o poc conegut i en contextos més amplis o multidisciplinaris, així com generar processos d'innovació i canvi.

CG6. Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre dones i homes, promoció dels Drets Humans i valors propis de la pau i valors democràtics.

CG8. Utilitzar, al menys, una llengua estrangera.

Continguts fonamentals de l'assignatura

1. Migracions internacionals i minories ètniques.
2. Polítiques i processos d'integració.
3. La diversitat cultural i l'educació: conceptes.
4. Projectes realitzats:
  - 4.1. Escola i diversitat cultural a Catalunya. Evolució, situació i reptes de futur.
  - 4.2. La diversitat cultural a l'escola: discursos, polítiques i pràctiques.
5. El sistema educatiu inclusiu i l'atenció a la diversitat cultural.
6. Currículum i interculturalitat, forteses i febleses.
7. Estereotips i prejudicis respecte l'alumnat i les famílies culturalment diverses.
8. Innovació educativa respecte la interculturalitat en els centres de Secundària.

Eixos metodològics de l'assignatura

La metodologia serà participativa i combinarà les següents activitats:

Sessions teòriques, s'abordaran els temes amb classes magistrals i amb debats dirigits per fomentar la reflexió fonamentada en les lectures científiques que es recomanaran a l'aula.

Sessions de pràctiques: anàlisi de casos, dinàmiques de grup, videofòrums... i d'altres, en grups, per conèixer programes i projectes centrats en la diversitat cultural i la interculturalitat.

Es recomana l'assistència a un seminari que es farà, el dimecres dia 3 de maig de 2023, sobre educació intercultural i art africà.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Setmana	Contingut
1 (dia 9 de febrer)	Educació 360 per a l'equitat educativa. Experiències d'una educadora social en una escola.
2 (dia 16 de febrer).	Presentació de la matèria. Xerrada sobre "Unim Cultures".
3 (dia 23 de febrer)	Atenció a la diversitat al Camerú. Presentació del llibre "No hay país para negros" a càrrec del seu autor Oscar Kem.
4 (dia 2 de març).	Sortida pedagògica. Centre Claver de Raïmat (Lleida)
5 (dia 9 de març)	El sistema quebequés i la seva realitat intercultural. Lectura d'articles.
6 (dia 16 de març)	Aules contra la pobresa. La didàctica de l'art africà als sistemes educatius monoculturals. Lectura d'articles.
7 (dia 23 de març)	Festiu per l'estudiantat.
8 (dia 30 de març)	La interculturalitat a Andorra.
9 (dia 13 d'abril)	Sortida pedagògica. Centre Ciutat Jardí (Lleida).
10 (dia 20 d'abril)	La diversitat cultural a la Xina. Lectura d'articles
11 (dia 27 abril)	Festiu per l'estudiantat.
12 (dimecres dia 3 de maig)	Seminari d'art africà i educació intercultural.
13 (dia 11 de maig)	Festiu a Lleida.
14 (dia 18 de maig)	L'escola, un element més d'engranatge comunitari social i educatiu. Lectura d'articles.
15 (dia 25 de maig)	Orientació psicopedagògica a secundària. Exposició oral en petit grup.

Sistema d'avaluació

El sistema d'avaluació es basarà en la suma d'aquestes 4 evidències:

- Participació a les dinàmiques de classe 15% i assistència/resum al seminari sobre educació intercultural i art africà 10%.
- Lectura i opinió sobre un llibre: 25%

- Lectura i anàlisi de documents: 25%
- Treball 20% i exposició 5%, en petit grup, d'una pràctica.

Hi haurà la possibilitat d'avaluació única per l'alumnat que compagina estudis i treball tenint en compte la Normativa de l'Avaluació i la Qualificació de la Docència en els Graus i els Màsters de la UdL. D'aquesta manera l'estudiant que ho desitgi tindrà dret a renunciar a l'avaluació contínua a l'inici de curs i acollir-se a la modalitat d'una única evidència d'avaluació al final de la matèria. Haurà de presentar una instància a Secretaria en termini fixat i aportar la documentació justificativa d'activitat laboral i/o altres situacions personals. Aquesta modalitat inclou una prova escrita i per superar-la la nota mínima serà d'un 5.

Els treballs que es realitzin en el desenvolupament de la matèria incorporaran una bibliografia i webgrafia amb un mínim de 3 documents que vinguin de llibres i/o revistes. Les produccions dels alumnes han de ser originals, el plagi és motiu suficient de suspens de la matèria. Un requisit indispensable és la correcció lingüística i formal en les produccions escrites seguint la guia de treballs que trobareu a:
<http://www.fce.udl.cat/Recursos/guiestreballs.pdf>

Els treballs amb més de 10 errors ortogràfics o presentats incorrectament es retornaran a l'estudiantat perquè faci la correcció. Aquests errors expressius o la presentació incorrecta repercutiran en la qualificació de la matèria. Igualment s'haurà de tenir en compte la guia de Comunicació i llenguatge no sexista del Centre Dolors Piera d'Igualtats d'Oportunitats i promoció de les dones de la UdL.

Bibliografia i recursos d'informació

- Ainscow, M. (2012). Haciendo que las escuelas sean más inclusivas: lecciones a partir del análisis de la investigación internacional. *Revista de Educación Inclusiva*, 5 (1), 39-49.
- Aleandri, G.; Llevot, N. and Bernad, O. (2021). *Experiencias y aprendizajes a lo largo de la vida. Italia y España*. Lleida: Servei de Publicacions/Roma Tre.
- Andrés, S.; Giró, J. (2020a). Canales y estrategias de comunicación educativa. *Ehquidad*, 13, 79-98.
- Andrés, S.; Giró, J. (2020b). Religious and cultural diversity in spanish education. *Oxford Research Encyclopedia of Education*, 1-4
- Astudillo, M. *et al.* (2023). Africa Joven: arte y diáspora: Una experiencia en la Universidad de Lleida. *Ehquidad*, 19, 65-102.
- Banks, J.A. (1986). Race, Ethnicity and Shooling in the United States: Past, Present and Future, Banks, J.A. i Lynch, J. (ed..). *Multicultural Education in Western Societies*, New York, Praeger: 30-50.
- Banks, J.A.; McGee-Banks, C.A. (2010). Multicultural Education: Characteristics and Goals. Banks, J. A. i McGee-Banks, C.A. (Eds.): *Multicultural education. Issues and perspectives*. Phoenix: Wiley, 3-30.
- Barrett, M. (2018). How schools can promote the Intercultural competence of young people. *European Psychologist*, 23(1), 93–104. Göttingen: Hogrefe Publishing.
- Benabarre, R. (2020). (R)evolució educativa. Diversidad cultural e innovació educativa: rutas para el desarrollo del horizonte intercultural. Tres estudios etnográficos en centros concertados catalanes. Universitat de Lleida <http://hdl.handle.net/10803/671151>
- Deardorff, D.K. (2020). Manual for Developing Intercultural Competences. Taylor and Francis. <http://doi.org/10.4324/978042244612>
- Departament d'Educació (2021). Projecte de convivència i èxit educatiu <http://xtec.gencat/web/content/projeducatiu/convivencia/documents/PdC.pdf>
- Departament de Treball, Afers Social i famílies (2017). *Pla de ciutadania i de les migracions 2017-*

2020. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

Faas, D., Hajisoteriou, C.; Panayiotis, A. (2014). Intercultural education in Europe: policies, practices and trends. *British Educational Research Journal* 40(2), 300–318. DOI: 10.1002/berj.3080

Fundación Entreculturas (2022). *Estrategias y recursos para la convivencia intercultural y la participación ciudadana*. Madrid: Colección REDEC.

Garreta, J. (2016). *Immigration into Spain: evolution and socio-educational challenges*. Switzerland: Peter Lang.

Garreta, J. et al. (2020). *Escola i diversitat cultural a Catalunya. Evolució, situació i reptes de futur*. Lleida: Editorial Pagès.

Garreta, J.; Torrelles, A. (2020). Educación intercultural en centros educativos con alta diversidad cultural en Cataluña. *Educazione interculturale. Teorie, Ricerche, Pratiche*, 18 (1), 46-58.

Garreta, J.; Llevot, N. (2022). Escuela y familias de origen extranjero: Canales y barreras a la comunicación en la educación primaria. *Educación XXI: Revista de la Facultad de Educación*, 25 (2), 315-335.

Garreta, J.; Torrelles, A.; Cárcamo, H.G. (2022). La educación primaria en España y la diversidad cultural. *Psicoperspectivas*, 21, (1), 21-30.

González-Monteagudo, J.; Guichot-Muñoz, E. (2017). Formación de educadores y mediadores interculturales en España. *Pedagogía Oggi. Rivista SIPED*, 2, 325-339.

Jagielska-Burduk, A.; Stec, P. (2019). Council of Europe Cultural Heritage and Education Policy: Preserving Identity and Searching for a Common Core? *Revista Electrónica Interuniversitaria de Formación del Profesorado*, 22(1), 1-12.

Leiva, J.J. (2017). La escuela intercultural hoy: reflexiones y perspectivas pedagógicas. *Revista Complutense de Educación*, 28 (1), 29-43. Madrid: Ediciones Complutense.

Llevot, N.; Bernad, O. (2019). Diversidad cultural e igualdad de oportunidades en la escuela de Cataluña (España): retos y desafíos. *Rivista Educazione Interculturale. Teorie, Ricerche, Pratiche*, 17 (2).

Lorenzini, S. (2019), *Minori Stranieri Non Accompagnati: quale diritto alla famiglia? Esiti da una ricerca qualitativa nella Regione Emilia-Romagna*, *Rief*, vol. 1/2019, 97-121,

Macia, M.; Llevot, N. (Eds.) (2019). *Families and schools. The involvement of foreign families in schools*. Lleida: Universitat de Lleida.

Rodorigo, M.; Fernández-Larragueta, S.; Fernández-Sierra, J. (2018). La Mediación intercultural como herramienta de inclusión: análisis de una experiencia escolar. *Revista Complutense de Educación*, 30 (3), 747-761.

Torrelles, A. (2022). *La mirada intercultural en la educación primaria de España en el siglo XXI*. Lleida: Universidad de Lleida (tesis doctoral aún no publicada).

Webs recomanades:

Aula intercultural, <https://aulaintercultural.org/>

Diversitat cultural i igualtat d'oportunitats a l'escola, <http://www.escueladiversa.com/capsulas-audiovisuales/>

Col·legi de Pedagogs de Catalunya, <https://www.pedagogs.cat/>

